

Пашенко Т. А.

аспірант,

Державний вищий навчальний заклад

«Ужгородський національний університет»

DOI: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-426-2-39>

НЕОБАНКИ В УМОВАХ ФІНАНСОВИХ КРИЗ: РИЗИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ

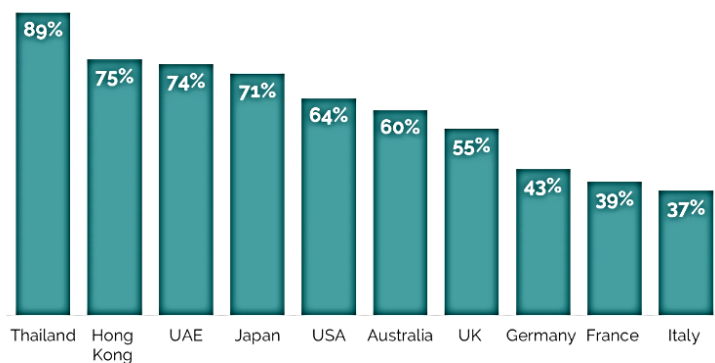
В умовах нової технологічної парадигми постачальники фінансових послуг все частіше впроваджують цифрову трансформацію, намагаючись знизити витрати та отримати віддалений доступ до клієнтів. Цифрова трансформація банківських послуг демонструє потужну висхідну траєкторію після світової фінансової кризи 2008 року, намагаючись збільшити своє проникнення та частку ринку в банківському секторі, використовуючи фінтех та інновації для створення продуктів, яким споживачі надають перевагу, в порівнянні з традиційними банківськими продуктами.

Зокрема, зростання фінтеху у фінансовому секторі являє собою трансформаційний зсув у бік діджиталізації та сталого розвитку в глобальному масштабі, використовуючи такі технології, як штучний інтелект. Саме необанки перекроїли парадигму традиційної банківської галузі з точки зору клієнтського досвіду, інноваційності продуктової лінійки та ціноутворення. Необанки не лише кидають виклик традиційним банківським моделям, але й пропонують інноваційні рішення, які відповідають цілям сталого розвитку. Оскільки цифровий рух захоплює світ, а вплив покоління Z посилюється, відбувся фундаментальний зсув у вподобаннях та виборі пересічного банківського клієнта. Клієнти надають пріоритет зручності та безперешкодному доступу до своїх основних послуг у будь-який час, і це стає вимогою, а не вибором.

Глобальна фінансова криза 2008 року призвела до втрати мільйонів робочих місць та трильйонів доларів фінансового капіталу. Багато хто вважав, що провина лежить виключно на банківському секторі та окремих особах, які збагатилися завдяки невтручанню державних норм та спекулятивним інвестиціям. Хвиля гніву, спричинена кризою, продовжує відчуватися й донині. Результати опитування YouGov свідчать про наступне: в Італії лише 37 % опитаних заявили, що довіряють своєму банку (рис. 1). У Франції лише 27 % людей вважають, що банки є силою добра; в Японії така ж кількість вважає, що банки діють в найкращих інтересах своїх клієнтів.

Europeans trust banks least

Thinking generally about banks, to what extent, if at all, do you trust banks?

YouGov | yougov.com

Source: YouGov International Omnibus, 2017

Рис. 1. Рівень довіри до банків в різних країнах світу

Джерело: [1]

З огляду на історично низький рівень довіри до банківського сектору, група новаторів побачила чудову можливість, яка може не представитися ще десятиліттями. З'явився новий вид виключно цифрової фінансової установи, відомий як «необанк». Відсутність фізичних відділень дозволяє необанкам бути гнучкими та швидко

адаптуватися до мінливих ринкових умов. Отже, це дозволяє їм знизити ризик втрати конкурентоспроможності на фінансовому ринку. Використання штучного інтелекту та аналітики дозволяє їм надавати своїм клієнтам персоналізовані рішення та послуги, що підвищує їхню лояльність та задоволеність, тим самим знижуючи ризик втрати клієнтів. Цифрові технології надають небанківським установам можливість розширювати свою діяльність на міжнародні ринки без необхідності відкривати фізичні офіси в кожній країні. Це відкриває нові можливості для зростання клієнтської бази та підвищення прибутковості.

Згідно з даними Bloomberg, прогнозується, що кількість користувачів необанків зросте до 50 мільйонів до 2028 року, зі щорічним зростанням на 50%. У Великій Британії функціонує 37 активних інтернет-банків, включаючи Monzo (5,8 мільйона користувачів), Revolut (3,1 мільйона користувачів), Starling (1,9 мільйона користувачів), Monese (1,8 мільйона користувачів) та Atom Bank. Основною причиною найбільшого успіху цих мобільних додатків є сприятливе регуляторне середовище та раннє впровадження фінтех-технологій [2].

Загальновідомим є той факт, що саме фінансова криза 2008 року призвела до стрімких розпродажів активів банків, спричинивши хвилю транскордонних злиттів та поглинань (M&A). Це призвело до прискореної концентрації банківської галузі на ринках, що розвиваються. Фактично, вартість транскордонних M&A в банках на ринках, що розвиваються, потроїлася з 7,9 млрд доларів США до фінансової кризи (2000-2006) до 22 млрд доларів США після фінансової кризи (2007-2013), що становить близько 19% світових M&A [3]. Ця тенденція злиттів та поглинань призвела до консолідації в банківській галузі країн, що розвиваються, особливо в Латинській Америці [4].

Як було описано вище, появу необанків можна простежити ще на початку 2010-х років, періоду, що відзначився значним технологічним розвитком інновацій та зростання невдоволення споживачів традиційними банківськими установами. Глобальна

фінансова криза 2008 рік підірвала довіру до традиційних банків, що призвело до попиту на більш прозорі та клієнтоорієнтовані-центрально фінансові послуги. Це середовище створило можливість для необанків, які кинути виклик статус-кво, пропонуючи інноваційні рішення, що задовольняють потреби сучасних споживачів [5]. Необанки широко використовували смартфони та інтернет, що дозволило їм надавати банківські послуги, які є доступними, ефективними та часто більш доступними, ніж ті, що пропонувалися традиційними банками [6].

Резюмуючи вищевикладене, можемо зробити висновок, що зростання кількості необанків знаменує собою трансформаційний зсув у глобальний фінансовий ландшафт, що кидає виклик традиційній банківській справі та впровадження нової ери технологічної парадигми.

Список використаних джерел:

1. Palenicek J. Most Brits trust banks but don't think they work in customers' interests. 2017. URL: <https://yougov.co.uk/politics/articles/18212-most-brits-trust-banks-dont-think-they-work-custom>
2. Akramova S. How Neobanks are Defining the Future of Banking? 2022. URL: <https://financialit.net/blog/fintech-neobank-banking/how-neobanks-are-defining-future-banking>
3. Rao-Nicholson R, Salaber J. Impact of the financial crisis on cross-border mergers and acquisitions and concentration in the global banking industry. *Thunderbird Int. Bus. Rev.* 2015. Vol. 58(2). P. 161–173. DOI: <https://doi.org/10.1002/riv.21731>
4. Schapiro M.G, Taylor M.M. The political economy of Brazil's enigmatic Central Bank, 1988–2018. In: Yağcı M (ed.) *The Political Economy of Central Banking in Emerging Economies*. Routledge, London, 2020. p 14.
5. Lee D. K. C., Teo E. G. S., Emergence of FinTech and the LASIC Principles. *Journal of Financial Perspectives*. 2015. Vol. 3(3). P. 114–121. DOI: <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2668049>
6. Gomber P., Koch J. A. & Siering M. Digital finance and fintech: Current research and future research directions. *Journal of Business Economics*. 2017. Vol. 87(5). P. 537–580. DOI: <https://doi.org/10.1007/s11573-017-0852-x>